No. 142. 1840.

NOORD-BRABANDER

Donderdag 26 November.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

KERKELIJKE STAAT.

ROME.

Zijne Eminentie de Kardinaal Alberghini, op zijn verzoek, en uithoofde van zwakke gezondheid, ontslagen als Voorzitter van de Revisie-congregatie, is in die betrekking door Z. Emin. den Kardinaal Spinola vervangen.

— Den 4. November, zijnde de Feestdag van den H. Karel-Borromeo, Kardinaal-Aartsbisschop van Milaan, is er Pausselijke kapel gehouden in de Lombardijsche kerk, aan dien Heilige toegewijd. De Kardinaal Bianchi heeft, te dier gelegenheid, de Hoogmis plegtig gecelebreerd, in tegenwoordigheid van al de Kardinalen en Hoofdprelaten der kerk.

— Den 5. November heeft de H. Vader zich, in zijn rijtuig gezeten, naar buiten begeven, en een uur daar rondgereden; — de frischheid van 's Paussen gelaat logenstrafte in allen opzigte de correspondentie van het *Amsterdamsche Handelsblad*, luidende, dat Z. Heiligheid aan » roos", » koorts", » roode loop" en » waterzuchtige gezwellen" thans ernstig lijden zou.

— Uit Turijn meldt men, dat het Gouvernement van Sardinië voornemens is, een nieuwen weg over den Cenis aan te leggen, en wel 2 duizend voet lager dan het hoogste punt der tegenwoordige route, en met een tunnel van 5 of 6 duizend voet lengte.

ZWITSERLAND.

De Katholijken van Zwitserland hebben (zoo schrijft men uit Zurich) aan de Commissie tot herziening hunner Grondwettige instelling de volgende punten ter behartiging en toevoeging opgezonden:

1. Algeheele vrijheid van Godsdienst;
2. Algeheele vrijheid en waarborg voor een Katholijk en echt vaderlandsch onderwijs der jeugd;
3. Erkenning van de Oppermagt des volks;
4. Waarborg voor den persoonlijken eigendom;
5. Waarborg voor de onafhankelijkheid van alle geestelijke corporaties en voor de kloosters.

FRANKRIJK.

Het 13 jarig kind, waarvan wij onlangs melding maakte, als een monster van rekenkundig talent, is nu aan de Academie te Parijs ten onderzoek voorgesteld, door den Heer Jacobi, onderwijzer de Toers; — met het examen van denknaap werden belast de Heeren Arago, Cauchy, Serres en Sturm. De jongen kan niet lezen, maar becijfert alles uit het hoofd. Men vroeg hem, hoeveel de uitkomst was van het getal 756 met-zich-zelf vermenigvuldigd, en binnen de minnut was het antwoord gegeven: 571,536.

De tweede kwestie was deze: Mijnheer de President is 52 jaren oud; hoeveel minuten geeft dat? Het antwoord luidde binnen de twee minuten: 27 miljoen, 38 duizend en 600 minuten; maar voegde hij er bij, in seconden berekend, is het getal 1 biljoen, 639 miljoen en 872 duizend seconden.

— Een Engelsche dief heeft het middel uitgedacht, om van zilveren 4 pence 6 pence te maken, door eerst-genoemde geldstukken op de rail van den spoorweg te plaatsen, en ze er, na het overloopen van den trein, geplet weer af te halen. — Nieuwe Engelsche muntproef!

— De correctionele regtbank der Seine heeft den Heer Bergeron, wegens aan den Heer de Girardin toegebragte slagen, veroordeeld tot twee jaren opsluiting, 50 franken boete en de proceskosten.

— De Heer James Rotschild heeft bij den Heer Charles Vernes, aan de Bank, een geschenk van 10 duizend franken ingezonden voor de slagtoffers der jongste overstrooming in de zuidelijke departementen des Rijks.

— De Kamer van Koophandel te Marseille heeft eene som van 20 duizend franken tot hetzelfde doeleinde aangewezen, ten behoeve van het departement der Monden van de Rhône.

— Het gepeupel van Madrid is thans wederom zoo verbitterd tegen Espartero, dat men, onder andere liederen, ook dit straatdeuntje hoort, opdreunen: *"Duque de nada! Que te succeda Lo de Quesada!"* hetgeen zeggen wil: » Hertog van nietmetal, moge u hetzelfde lot wedervaren, als Quesada!" — En dat was: aan de poorten der hoofdstad door het graauw vermoord, en de stukken dan door datzelfde graauw langs de straten, in zegepraal, rondgesleurd! — Allerliefst. —

— Berigten uit Nimes van den 19. dezer luiden, dat de Rhône op nieuw is beginnen te wassen. Te Roquemaure staat het water een meter hoog in de straten, en geheel de bevolking is naar de tweede verdieping gevlugt.

— Men zei, dat de snoode Koningsmoorder Darmès in zijne gevangenis overleden is, zonder dat men er bijvoegt, aan welke kwaal of omstandigheid. — Dit nieuws bevestigt zich niet.

— De Koning, Koningin, Kroonprins, Hertog van Aumale, de Hertoginnen van Orleans en Nemours, de Princessen Adelaïde, en Clementine, vergezeld van den Intendant-Generaal des Konings en nog eene menigte aanzienlijke personen zijn verleden donderdag (19 Nov.), ten 3 ure namiddag, op het kasteel van Fontainebleau aangekomen, en aldaar door de autoriteiten van het Departement ontvangen. — Ten 4 ure kwam de Oud-Regentes Marie-Christine op het paleis aan, en werd aan den grooten trap opgewacht door den Koning zelven, wien zij de hand wilde kussen, doch die haar teeder omhelsde; daarna geleidde Zijne Maj. haar onder den arm naar boven, waar zij in den kring van geheel het Hof met de meeste hartelijkheid en belangstelling ontvangen werd. — Eene groote menigte heeft dit roerend schouwspel van verre en van nabij kunnen gadeslaan, en was er ook zigtbaar diep door getroffen.

BELGIE.

Te Brussel is, in het bekende koffijhuis de Mille Colonnes, dezer dagen een Fransch Heer, met name Rey, omstreeks de vijftig jaren oud, gehuwd, en wiens familie te Parijs woont, plotseling aan eene beroerdte dood gebleven.

— Aan het Brusselsche Hof is door een kabinetskoerier de tijding aangebragt, dat H. Maj. de Koningin Victoria voorspoedig is bevallen van eene Princes.

— De *Echo de l' Orient* van den 29 October meldt, dat Tripoli in de magt der geallieerden gevallen is, zoodat Mehemet-Ali nu op de kust alleen maar St. Jan-d' Acre meer over heeft. De bezetting van Tripoli was 2 duizend man sterk.

NEDERLANDEN.

Men schrijft uit Zug (Zwitserland), dat zekere persoon, die aldaar een schotschrift tegen de Jesuiten uit gegeven en rondgevent had, veroordeeld is geworden tot eene boete van 10 franken en in de kosten, als lasteraar van eene door den Staat even als door de Kerk erkende Geestelijke Orde. — Adres aan Oud-Nederland, — waar evenwel ter Hove een Nuncius van den H. Stoel gevestigd is, en een Ridder Staatsraad- Kabinetssecretaris den Paus bij in druk uitgaande geschrifte nog zeer onlangs, ongestraft, den » *Antichrist*" durfde noemen. — De vrijheid gaat in 't vrije Zwitserland toch nog zoo ver niet als in het vrije (!) Nederland.

— De Israëlitische bevolking van 's Rijks Hoofdstad is niet zeer tevreden, dat 's Konings Inhuldiging op hären Sabbatdag is gesteld, en zij er dus niet zooveel werkdadig deel aan kan nemen, als zij anders wel had kunnen doen en zoozeer verlangd had; — zou men daar niet op gelet hebben, even als men er niet op let, om op zulken dag (die den Israëliet even heilig is als de Zondag den Christen) schavotstraf aan deugnieten uit te oefenen; hetwelk men toch zeker niet wel op Christenfeestdagen doen zou; tenzij in de Residensie ook nog wel eens, op de Hoogfeesten der Katholijken. — Zijn de Katholijken en de Israëlieten van Nederland wel voor de toepassing van het Constitutioneel gelijkheidsbeginsel berekend? — Als men alles wel nagaat, zoo zou men haast zeggen: NEEN.

— Wij kunnen thans de verdeeling der onderscheiden festiviteiten gedurende de acht dagen van het verblijf van HH. MM. en Hoogstderzelver gevolg alhier, *met zekerheid*, mededeelen.

Vrijdag 27 November. Intogt van HH. MM. in de hoofdstad.

Zaturdag 28 Nov. Inhuldiging van den Koning. Gala-diner van 180 couverts in de Groote zaal van het Paleis, waartoe al de Leden der Staten-Generaal, de Staatsministers en de Leden van den Raad van State zullen genoodigd zijn. — Des avonds *algemeene* illuminatie.

Zondag 29 Nov. Diner ten Hove, waartoe de vreemde gezanten zullen genoodigd zijn.

Maandag 30 Nov. Gala-representatie in den stads schouwburg

Dingsdag 1 Dec. Concert in *Felix-Meritis.*

Woensdag 2 Dec. Groot Bal ten Hove.

Donderdag 3 Dec. Voorstelling van het Fransche Tooneelgezelschap in den stads schouwburg.

Vrijdag 4 Dec. Voorstelling der Italiaansche Opera in den stads schouwburg.

Zaturdag 5 Dec. Terugkeer van HH. MM. naar de Residentie.

Ook weet men nu, dat het Bal te 'sHage, ten Hove, niet den 6den maar den 7den December zal plaats hebben.

— NIJMEGEN, 22 Nov. De luitenant-generaal baron Krayenhof is sedert eenige dagen ernstig ongesteld. De ziekte van Z. Exc. is van dien aard, dat zij aan zijne familie en talrijke vrienden de meeste bekommering inboezemt, daar men zich ieder oogenblik op het ernstigste, dient voor te bereiden. Bij eene meer dan tachtigjarigen onderdom blijft trouwens ook niet veel meer te hopen over.

Eene roerende feestviering

TE

'SHERTOGENBOSCH.

Sedert den jare 1778 bloeide hier ter stede, onder de weldadige en zegenvolle gunst van den Hemelschen Beschermer der Armen en den Goddelijken Vader der Weezen, eene Liefdadige Stichting, die haar aanwezen verschuldigd is aan de onvermoeide zorgen van de edele menschenvrienden, de Heeren M. LOUTERMANS, J. G. HEEREN, en MR. SMITS, mannen, die, in weêrwil der tallooze bezwaren, welke zij destijds te bestrijden hadden, eindelijk het goede, door hen ondernomen, tot stand wisten te brengen, en voor de verre toekomst te doen beklijven.

Het *Armen-Weeshuis* der Hoofdstad van de Provincie Noord-Braband had, in zeven jaren tijds, het voorregt, tot tweemalen toe, in zijne Bestuurderen een *Jubilaris* te mogen begroeten, grijs van dagen, doch altijd jeugdig in opregte menschenmin, de Heeren WOUTER JAN HEEREN, die in 1833 zijn *Gouden-Jubelfeest* in deze Stichting mogt beleven, en wiens Afbeelding daar ook prijkt naast het edel gelaat van hem, wiens vijftigjarige Jubeldag op den 17. dezer, te zelfder plaatse plegtig werd gevierd, en wiens Beeldtenis, door een bekwaam Schilder vervaardigd, er te eeuwiger gedachtenisse voor het Nageslacht thans ook bewaard blijft: — de Edel Achtbare Heer THEODORUS SOPERS, Lid der Stadsregering en Regent van het bedoelde *Armen-Weeshuis* in deze stad.

Door eene Commissie uit het Collegie van Heeren Regenten te dien einde aan zijn EdelAchtbares woning afgehaald, werd de *Jubilaris* door het Collegie van Heeren Regenten en Dames Regentessen, aan den ingang van het Weeshuis ontvangen, en aldaar met de welkomstgezangen van het bijna Honderdtal *Weezen* begroet.

Vervolgens werdt Zijn EdelAchtbare door het jongste Weesjongetje, onder toepasselijke aanspraak, een gouden Jubelkruk aangeboden, en bij het strooijen van bloemen en versierselen door de vier jongste Weesmeisjes, met al de Weesregenten en Regentessen, naar de smaakvol versierde en met jaarschriften prijkende vergaderzaal begeleid.

Aldaar plaats genomen hebbende, is de waardige *Jubilaris* door een der Oudste Weesjongens, op de eerbiedigste wijze, en in alle opzigten zoodanig toepasselijk en doeltreffend toegesproken, dat de gemoedsaandoening algemeen was, die door de daaropvolgende, afwisselende en gezamelijke Feestzangen der Weezen, en verder door het aandoenlijk antwoord van den eerbiedwaardigen Grijsaard-JUBILARIS zelven (vergezeld van eene aanzienlijke som als milde Gifte voor het Weeshuis) niet weinig werd verhoogd.

Deze plegtigheid afgeloopen zijnde, heeft de *Jubilaris* met zijne daartoe uitgenoodigde kinderen deel genomen aan den Feestmaaltijd, zijn Edel Achtbare door de Mede-Regenten en Regentessen aangeboden, in de groote zaal, die te dien einde luisterrijk gedecoreerd, met veel fraaije jaarschriften versierd en schitterend verlicht was.

Dit vreugdefeest heeft, onder toepasselijke en hartelijk Toasten, Gedichten en Gezangen, en onder de altijd dankbare herinnering aan de bovengedachte Stichters van deze weldadige Inrigting, tot in den nacht voortgeduurd, en is op Zondag daaraanvolgende met een Vreugdedag, door den waardigen *Jubilaris* aan de Weezen gulhartig verstrekt, feestelijk en dankbaar besloten.

En zoo siert dan nu uwe Afbeelding, grijze SOPERS, de Regentenzaal dezer barmhartige Stichting, en voegt zich bij de sprekende Beeldtenissen harer oprigters en van uwen edelen, thans reeds ontslapen Medeoregent HEEREN; — doch, moge ook de tijd die beeldtenis, ja zelfs geheel die stichting, gelijk alles hier op aarde, doen te niet gaan, groot en eeuwig zal uw loon zijn daar boven, waar de Hemelsche Beschermer der Armen en de Goddelijke Vader der Weezen in zegen neêrziet op ieder werk van barmhartigheid, in zijnen heiligen Naam hier beneden verrigt.

Gij leeft in de harten van den tijdgenoot, die uwe weldaden mogt genieten of aanschouwen; — gij leeft bij den nakomeling, die de deugden van het voorgeslacht op prijs zal weten te schatten.

Thomas à Kempis

EN ZIJNE NAVOLGING VAN CHRISTUS.

Ik, die op reis, uit liefhebberij nooit boekvertrekken zal gaan zien, zou ook in Turin van mijn stelregel zeker wel niet zijn afgeweken, maar ik wist, dat er een handschrift bewaard werd van het gulden boekske *de imitatione Christi* (over de navolging van Christus) door ons toegeschreven aan Thomas à Kempis; ik wilde dat zien, en heb het ook in de hand gehad; — maar, waar ligt nu de knoop? —

De vrienden van Turin, die dit handschrift den Codex van Arona noemen, zijnde de plaats, vanwaar het afkomstig is, beweren, dat zekere Joan Gersen, een Piëmontees, van Cavagliate geboortig, en, in het midden der XIII. eeuw, Benedictijner, Abt van het St. Stephanus klooster, te Verceil, schrijver van dit werk zijn zoude, en niet Thomas à Kempis; — nu moet ik bekennen, dat er de naam van Gersen voor staat geschreven; en de conferentie in 1687 over dit gewigtig onderwerp, door de aanzienlijkste letterzwoegers van dat tijdvak, te Sain-Germain-des-Prés, gehouden, besliste ten nadeele van onzen Thomas, en betoogde, dat het schrift een verloop van drie eeuwen aanduidde. Intusschen heeft men er de zaak niet bij laten zitten, maar men is doorgegaan, en in 1826 zag te Parijs een werk het licht, onder den titel van: Nouvelles considérations historiques et critiques sur l' Auteur et le Livre de l'Imitation de Jésus-Christ, door den Heer Gence, die daarin als schrijver opgeeft Jean Gerson, kanselier der Kerk van Parijs, en zoodoende het gevoelen van den graaf Napione en der Italianen, die allen voor hunnen landgenoot te velde trekken, geheel verwerpt. — Deze Fransche Gerson nu leefde op het einde der XV. eeuw, en onze van Kempen (of Kempten, naar zijne geboorteplaats, maar Hämmerlein [Malleolus] van familiewege) werd in 1380 geboren en stierf, te Zwolle, in 1471; — waarom zou hij het dan ook niet hebben kunnen schrijven? — Zoo ziet men, hoe de kleingeestigheid beuzelen kan; gelukkig, dat de innerlijke waarde van een Werk er niet door lijdt, wie het moge geschreven hebben en de schrijver der overheerlijke Navolging, alsof hij den belagchelijken twist voorzien hadde, zegt zoo naif: Non quaeras quis hoc dixerit, sed quid dicatur attende (vraag niet, wie dit heeft gezegd, maar let op wat er gezegd wordt. I. Bk., 5 Hoofdst.) Ik, voor mij heb er vrede meê, wie dan ook de Navolging gemaakt hebbe, maar als Nederlander is het mij niet onverschillig, dat een geleerde zoo als Heeren, in zijne Geschiedenis der Classische Literatuur gedurende de Middeleeuwen (vertaling van Mr. Lagemans, II; 170 en volgg.) onzen Thomas huldigt op eene wijze, die den lofredenaar en den gehuldigde beiden tot even veel eer verstrekt. *)

Hoeveel malen gedrukt en herdrukt, in hoe velerlei talen en formaten ook uitgegeven, nooit waren er genoeg nog aanwezig, en nimmer zullen er genoeg van in 't licht kunnen verschijnen: de *Navolging* behoorde in ieders handen te zijn; het is een troostmiddel in droefheid, een behoedmiddel tegen uitbandige wereldsche vreugde, een spoorslag op den weg van deugd en zaligheid, een werkje vol echte levenswijsheid, overvloeijende van Christelijken zin, en een spiegel van ootmoed, tevens een toonbeeld van nederigen, zuivereenvoudigen, innig-godvruchtigen stijl, bevattelijk voor ieders verstand, zoowel treffend voor den geletterde, als roerend verstaanbaar voor den kinderlijke van geest; een waar geschenk voor ieder, die naar toenemende veredeling van 't harte streeft, en deze aarde eenmaal met beter Vaderland wenscht te verwisselen.

Dank hebbe alzoo de Eerwaarde Heer VAN KESSEL voor het bearbeiden eener nieuwe vertaling van den THOMAS A KEMPIS, waarover de Hoogeerwaarde DEN DUBBELDE, Apostolische Administrator van het Bisdom van 's Bosch, zegt, » *dat de eenvoudigheid van den oorspronkelijken tekst met veel duidelijkheid in het Hollandsch is overgebragt, zoodat deze vertolking zeer geschikt is, om geestelijk nut te stichten, weshalve Z. H. Eerwaarde daaraan volgaarne de Kerkelijke Goedkeuring hecht.*" 1)

De Eerwaarde VAN KESSEL heeft door deze uitgave zich op nieuw de erkentenis verworven van allen, die op stichting en godvrucht prijs stellen, en eene nieuwe parel bij de dertien overige gevoegd, die, in den loop van achttien jaren, achtervolgens eene Letterkroon vormden, waarmeê zijn achtbre schedel thans prijkt 2), en die hem aanduidt als een groot Taalgeleerde, in Latijn en Nederduitsch, als een Geschiedkenner en Dichtkunstminnaar van uitstekende verdienste, als een ervaren Opvoeder der jeugd, en ten slotte, maar voornamelijk, als een ijverig Priester en voorstander der H. Godsdienst met mond en penne, een man, dien de Voorzienigheid nog lange bij leven, lust en krachten spare, in 't belang van alles, wat waarlijk Schoon is en Goed.

W. —

---

*) D. WAP, *Reize naar Rome*; I. dl. bls. 126 — 128.

1) Deze nieuwe uitgave, verrijkt met de H. Misgebeden en de Litaniën voor iederen dag der week, en waaraan, naar wij vernemen, ook Z. Doorl. Hoogwaardigheid Monseigneur de Bisschop van *Curium*, zijne bijzondere goedkeuring gehecht heeft, ziet thans het licht, te *'s Hertogenbosch*, bij D. A. A. DE ROOY. [Zie de Advertentie.]

2) Eene korte schets van het geletterde leven des Eerwaardigen VAN KESSEL kan men vinden op bls. 344 en 345 van het I. dl. der Nieuwe Beschrijving van 's Hertogenbosch enzv. door den Eerw. J. A. COPPENS, R. K. Priest. en Rector te *Handel*.

Meditatie voor het Handelsblad ter gelegenheid der ophanden Krooning van den Prins van Oranje tot Koning der Nederlanden.

Het HANDELSBLAD, steeds zeer blij, dat *alles* zoo bijzonder zamenloopt, om deszelfs (of Hoogstdeszelfs) *geest* (?) te huldigen en te regtvaardigen, vindt het zeer onaangenaam, dat de *Arnhemsche Courant* dien *geest* (?) ook niet prijzen kan; — mogt dit geschieden, dan was de zaak in orde en de Loftuiging *algemeen*!! (Behalve, onder nog een paar andere toevallige uitzonderingen, is de Redactie der *Catholijke Nederlandsche Stemmen* ook min of meer tegen den *geest* (?) van het HANDELSBLAD. Luister toch, geachte Lezer. (*)

Het Algemeen Handelsblad in 1830 en in 1840.

1830.

Amsterdam 22 October 1830.

De proclamatie door den Prins van Oranje, op den 16 dezer te Antwerpen uitgevaardigd, had bij alle eene doodelijke verslagenheid te weeg gebragt. De aanspraak, waarmede de tegenwoordige Zitting der Staten-Generaal door den Koning is geopend, gaf geen bevrediging, geen geruststelling. De spanning was groot. — Wij waren door weemoed ter neergedrukt; doch, in de zekere overtuiging, dat die staat van zaken niet lang konde duren; in de hoop dat spoedig eene nadere verklaring van de zijde des Konings zoude volgen ter wegneming van de onzekerheid, waarin geheel de natie, sedert lang en vooral na het gebeurde te Antwerpen, verkeerde. Deze hoop is niet te leur gesteld; 's Konings boodschap van den 20 dezer heeft een einde gemaakt aan onze moedeloosheid, en aan de weifelmoedigheid, die aller harten had vermeesterd. Wij verheugen ons in de verzekering, dat 's Konings zorgen *zich voorlaan geheel uitsluitend* tot de van ouds vereenigde Nederlanden zullen bepalen, zoodat niet, slechts derzelver middelen eeniglijk voor hunne belangen zullen worden aangewend, maar ook alle daden van grondwettig gezag alleen die gewesten betreffen moeten, en dat, eindelijk, slechts die gewesten door de Staten-Generaal zullen vertegenwoordigd worden. (Verder verheugen zij zich, dat het Vaderland weder die zelfstandige houding zal aannemen; zij beloven, met de redactie van de *Staats-Courant*, dat geen offers hun te groot op het altaar des Vaderlands zullen zijn, al zijn ze ook voor geene vergoeding hier beneden vatbaar, in de eeuwigheid zal men ruim beloond worden. Hier volgen nog een aantal walgende, niet lezenswaardige volzinnen en besluit dit artikel). Wij moeten alzoo onzen ijver verdubbelen gelijk de Koning het verlangt, in het ondersteunen van alle pogingen, om de vrijheid en onafhankelijkheid van het dierbaar Vaderland te behouden en te verzekeren, en zulks, opdat Europa tevens zie, dat wij gereed staan den Vaderlandschen grond te verdedigen en dus nog eene eereplaats in de rei der volken te verdienen.

Doch wij dit, de Koning zal gewis het zijne doen en tevens, hoe smartelijk het hem als Vader moge vallen, als Koning onverwijld *die veranderingen in het 2e. Hoofdstuk 1e. Afdeeling van de Grondwet aan de Staten-Generaal voordragen, welke door het gedrag van den Prins van Oranje, voor de rust van het land onvermijdelijk geworden zijn.*

IN DEZELFDE BIJLAGE.

Aan de Redactie van het Amsterdamsche Handelsblad.

Amsterdam 21 October 1830.

Van tijd tot tijd ontwarende dat UEd. ook particuliere correspondentie in uw algemeen geacht blad opneemt, zoo heb ik bij deze de eer UEd. een gedeelte, uit eenen, heden door mij ontvangen brief van 's Gravenhage mede te deelen, met verzoek, als UEd. zulks waardig keurt, het een plaatsje in uw blad te verleenen; zie hier hetzelve.

Waarde Vriend!

Ik kan u stellig verzekeren, *dat men hier algemeen ontevreden is, over het ons bekend zijnde gehouden gedrag van Z. K. H. den Prins van Oranje*, en dat een voornaam gedeelte der thans hier nog aanwezig zijnde Schutterijen, zich vereenigen zal, om een rekwest Z. M. onzen geliefden Koning aan te bieden met het verzoek, om, zoo lang er niets geruststellends betreffende de gedragingen van den Prins van Oranje, jegens de oproerige zuidelijke provincien, bekend zij, eenige bepalingen te maken, in de betrekking die Z. H. bij de Schutterij, als Kolonel Generaal vervult. Ontspruitende dit verzoek, geenszins, uit eene wuft zucht naar verandering, maar uit de wellig gegronde vrees, dat, daar onze Koning de Schutterij mobiel verklaart, en dezelve oproept om de waarachtige belangen des lands te verdedigen, en waaraan met algemeene geestdrift wordt beantwoord, het ondertusschen aan Z. K. H. gelukken mogt, om in zijne betrekking, als hoofd der Schutterij, een tegenbevel te doen uitvaardigen, waarin de Schutterij bevolen werd, weder huiswaarts te keeren, en zoo doende aan duizenden welgezinde burgers de gelegenheid zou benomen worden, om hunne vrouwen, kinderen, dierbare betrekkingen, eigendommen, hun maatschappelijk geluk en welvaart te verdedigen.

Uw Vriend B.

Wat hiervan zij, betreffende bovengenoemd adres, kan ik niet beslissen; dit echter is zeker, dat ook de geestdrift hier nog sterker zou zijn, *indien de sluijer over het gedrag van den Prins werde opgeheven. — Met huivering ziet men elkander aan, bij het opsommen der tegenstrijdige handelingen van Vader en Zoon*, en hoe gaarne men aan de roepstem van den geliefdsten Vorst voldoet, zoo aarzelt men aan den anderen kant, bij de gedachte: wie is ons opperhoofd? — Dat deze gedachten ook hier veld winnen, kunnen de dagelijksche gesprekken getuigen, en uit dien hoofde houde ik mij ook verzekerd, dat zich ook hier, met mij, duizenden zouden vereenigen, om een gelijkluidend adres Z. M. aan te bieden, teneinde men wete, waaraan zich te houden, en men overtuigd zij, dat al onze opperhoofden van den minsten in rang tot den hoogsten, het even goed meenen met Vaderland en Vorst als de eenvoudige Schutters.

Een vrijwillige Schutter.

Nog iets uit de bijlagen van het Algemeen Handelsblad n°. 96.

21 October 1830.

Neen, weg met die tranen, die wij sedert gisteren nog niet hebben opgehouden te storten; weg met dat onbeschrijfelijk gevoel van smart, dat onze harten verscheurt, met die verslagenheid, die ons denkvermogen verslompt; weg met die droefheid, die haast aan wanhoop grenst; weg met die diepe verontwaardiging, die ons sprakeloos maakt. Door ons langer aan de treurigheid over te geven, zouden wij ziels- en ligchaams-krachten vernietigen; door den vrijen loop te laten aan de gevoelens, welke de jongste gebeurtenissen in elk regtschapen hart hebben doen geboren worden, zouden wij de bittere smart slechts verhoogen van onzen beminden en helaas! reeds al te ongelukkigen Koning.

Het oog dus wederom helder ten hemel gerigt, Nederlanders! moed' gevat: de handen aan het werk geslagen; op de dringende bede van uwen Vorst de wapenen aangegrepen, en God, *die de wreker der ongeregtigheid is*, zal, wie zich ook aan het hoofd uwer snoode vijanden moge bevinden, nogmaals Nederland en Oranje uit het gevaar redden, dat met elken dag dreigender wordt.

Zoo als echter de zaken thans geschapen zijn, behoort, naar ons inzien, de meest beslissende stap op dit oogenblik door den Koning- zelven gedaan te worden; en het is thans de vraag niet meer, of wel haast het geval zal aanwezig zijn, waarvan artikel 29 de Grondwet spreekt, maar, of wij ons niet in de bijzondere omstandigheden bevinden, bij artikel 25 voorzien 1), en of *eenige verandering in de opvolging van den Troon, aan de Staten-Generaal behoort te worden voorgedragen.* —

De Prins van Oranje, volgens art. 30 der Grondwet, des Konings eerste *onderdaan*, is door zijn Souverein belast geworden met de tijdelijke waarneming, in 's Konings naam, van het bestuur over alle die gedeelten der zuidelijke provincien, waar het grondwettig gezag nog erkend werd. Hoe heeft de Prins aan de verpligtingen voldaan, die uit dezen last voortvloeiden? *Hij heeft elf dagen na zijne komst te Antwerpen, met eigene handen de banden losgemaakt, die nog in de niet in opstand zijnde provincien, Vorst en volk vereenigden; hij heeft, zonder eenig het minste regt, de Belgen als eene onafhankelijke natie erkend, en dus zijn zegel gedrukt op de onwettige daad, eenige dagen vroeger door het zoogenaamde provisionele gouvernement te Brussel gepleegd; hij heeft zich aan het hoofd geplaatst der volksbeweging, dat is, van den gewapenden opstand tegen het wettig gezag des Konings, en de ingezetenen der provincien Antwerpen en Limburg uitgenoodigd*, om *het gezag te erkennen van dat bestuur, aan welks hoofd zich een man bevindt, die bij regterlijk gewijsde tot verbanning veroordeeld en EERLOOS verklaard is geworden; hij heeft den gansschen opstand, met alles wat daar aan is vooraf gegaan, voor regtmatig verklaard, en alzoo aan de poging op 's Konings last, door Prins Frederik gedaan, om dien opstand, door kracht van wapenen te dempen, den schijn van eenen ongeoorloofden, ja misdadigen aanval tegen onschuldige burgers gegeven; hij heeft dus*

(*) *Cath. Ned. Stemm.* bl. 365 van Nommer 45. — 7 November 1840.

1) Art. 25, waarvan het *Handelsblad* hier spreekt, zegt: Ingeval er *geen bevoegde Troonopvolger*, volgens deze Grondwet mogt bestaan, draagt de Koning aan de Staten-Generaal, vergaderd en zamengesteld, in voege als bij het vorig artikel is aangewezen, *eenen anderen Opvolger voor.*

reeds bij voorraad den opstand gewettigd, ja als het ware uitgelokt, in die provincien van de voormalige vereenigde Nederlanden, wier bewoners dezelfde redenen tot ontevredenheid vermeenen te hebben, welke aan de Belgische onlusten tot voorwendsel dienden; hij verklaart eindelijk bereid te zijn, om zijne pogingen met die der muiters te vereenigen, ten einde de nationale onafhankelijkheid van Belgien te vestigen.

Het is dus duidelijk genoeg gebleken, dat de Prins van Oranje zich verbroedert met de onverzoenelijke vijanden van zijnen doorluchtigen Vader, en van de goede Hollanders, op wier grond die Prins geboren werd. — Zulk eene noodlottige daad, waarover de onverbiddelijke historie een gestreng vonnis zal vellen, moge nu goedkeuring, en bijval vinden bij de zedelooze raadslieden, welke den Prins omringen; die daad moge als een meesterstuk van fijne staatkunde worden toegejuicht door eenen verachtelijken de Celles; de Prins moge de vruchten plukken, welke hij zich daarvan belooft; wij hebben er vrede mede, wij betreuren zijne dwaling en beklagen hem van harte, wij vergeven het hem, dat hij onze liefde en trouw niet naar waarde wist te schatten, en liever aan de nietswaardigen die op dit oogenblik 's Konings eigendommen met hunne rooverskiaauwen hebben aangeslagen, wil behagen, dan over een eerlijk, deugdzaam en getrouw volk heerschen, — *maar als Nederlanders, die voor alles, prijs op hunne onafhankelijkheid stellen, gelooven wij, dat eene verandering in de opvolging van den troon thans gebiedend gevorderd wordt.*

De Koning kan het leed, hem als Vader aangedaan vergeven, maar als Vorst, als beschermer zijner onderdanen heeft hij pligten te vervullen, welke voorschrijven dat elke overweging, die niet onmiddelijk het heil der natie ten doel heeft, worde ter zijde gesteld. De toestand, waarin zich onzen geëerbiedigden Monarch geplaatst ziet, is allermoeijelijkst, maar de nood van het lieve Vaderland, dat echter nog de laatste penning en de laatste droppel bloeds voor hem wil opofferen, wordt met elken dag grooter. Er kan dus niet langer gedraald worden; men moet tot eenen stap besluiten, die, hoe veel hij ook aan het Vaderhart moge kosten, echter de voldoening zal schenken van Nederland en de dynastie van Oranje gered, en eene dankbare natie door nog naauwere banden aan zich verknocht te hebben. *(Wordt nog eens vervolgd op den Krooningsdagzelven.)*

ALLERLEI.

Vorstelijke Geslachtsrekenkunde.

—Uit den COMMERCE BELGE.—

Van de 52 thans regerende vorsten, zijn er 40 in de afgeloopen eeuw geboren; onder de 5 oudsten zijn drie verkoren vorsten, te weten Zweden, de Kerkelijke staat en de koning der Franschen. Onder de 5 jongsten telt men de Koningin van Portugal, die van Groot-Brittanje, en die van Spanje. In den loop eener eeuw zijn 90 vorstenstammen, nagenoeg allen uit zijtakken afgestorven; zoó zijn te niet gegaan de huizen van Habsburg, Romanof, Ostfriese Stenart, Montfort, Mansfeldt, Kirchberg, Este, Abo, Sinzendorf, Colrary en Reichstadt. — Onder de 21 dynastiën van Europa, komen er 18 uit Duitschen stam, Savoije er onder begrepen. De dynastie der Bourbons telt drie bannelingen, namelijk de oudste tak (Karel X en zijne afstammelingen), Don Carlos en Marie Christine. De Troon van Holland is eenig in de vrije abdicatie van twee koningen (Lodewijk en Willem).

Naar alle waarschijnlijkheid zullen zes thans nog gedetacheerde linien bij de regerende huizen worden ingeent, en wel bij de erfelijke linien. — De Souvereine Huizen bestaan voor den oogenblik uit 688 leden. (346 prinsen en 342 princessen). De Catholijke Stamhuizen zijn minder talrijk in hun personeel dan de Protestantsche, met uitzondering van Oostenrijk, waar 21 Princen en 12 Princessen geteld worden, onder de Protestantsche Huizen, die slechts eene regerende linie hebben, is Wurtemberg het talrijkste (20 Princen en 16 Princessen) Ongeveer 80 jaren verleden is het te niet gaan van dit Huis verhoed door het trouwen van een kannunnik, Prins Frederik (den grootvader des tegenwoordigen Konings, en den oudovergrootvader van geheel de familie.)

? Vraagteeken ?

Zou het waar zijn, dat de Nederlandsche Leeuw thans weer zoo sterk aan de Lintworm soufreert, en er van en met den 28 dezer, tot en met Sint-Nicolaasdag, onophoudelijk geopereerd en afgewonden zal worden?

Antwoord.

Men gelooft, integendeel, dat, na, zevenentwintig jaren zoo vreeslijk veel lint kwijt te zijn geraakt, het geede dier tegenwoordig van die kwaal glad hersteld is, tot groot verdriet onzer veelvuldige rariteitliefhebbers, die nog zoo graag een endje er van voor eene eeuwige gedachtenis zouden bewaard hebben.

ADVERTENTIEN.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van eenen ZOON *M. E. H. VAN DE VEN*, geliefde Echtgenoote van

's Bosch, *D. A. A. DE ROOY.*

den 22 November 1840.

*** Tot mijne en mijner drie kinderen bitterste droefheid, overleed heden te *'s Hage*, na eene kortstondige en hevige ziekte, voorzien van de HH. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, in den ouderdom van 48 jaren en 2 maanden, mijne waarde Echtgenoot **J O H A N A N T. V A N O O R S C H O T**, in leven Wethouder der Stad *Eindhoven*.

ELIS. M. VAN OORSCHOT,
gebOren JANSSEN.

Eindhoven
19 November 1840.

*** Bij den Drukker en Uitgever dezes, is van de Pers gekomen:

De Navolging van Christus,

geheel op nieuw uit den Latijnschen Tekst vertaald, door *P. L. VAN KESSEL*, Roomsch-Catholijk Priester, met Kerkelijke Goedkeuring.

DE NAVOLGING op zich zelve, 15 Bladen in 12vo. in *bezaan* gebonden, tegen . . . . *f* 0.80.
Idem in *marokijn, verguld op snee* . . . . *f* 1.50.
Idem in *geperste band, verguld op snee* . . *f* 1.70.
DE NAVOLGING, met daarachter gevoegde *Gebeden onder de Mis en Litaniën*, voor elken dag der week, 17 bladen. in 12vo, in *bezaan* gebonden tegen. . . . . *f* 0.90.
Idem in *marokijn verguld op snee*. . . . . *f* 1.60.
Idem in *geperste band, verguld op snee*. . *f* 1.80.

*** Een welbekende H E R B E R G, L O G E M E N T en mede W I N K E L te Huur, tegen primo Mei 1841 te aanvaarden, bekend onder de naam Den Engel, staande en gelegen te *Oss*; adres bij den Eigenaar *NABES* aldaar.

Goldschmidts Scheerriemen.

*** Het nut en de roem dezer uitvinding verdient de aandacht der personen, die van deze C H E M I S C H E S C H E E R R I E M E N, gebruik wenschen te maken.

Men kan op deze Riemen, Scheermessen en Pennemessen zoowel als Chirurgicale en Ontleedkundige werktuigen, die meer of min stomp zijn, aanzetten, welke daardoor den hoogsten graad van scherpte verkrijgen.

Het depot is gevestigd bij *DOUAY FILS AINE* te *'s Bosch*, en bij *LOONEN* te *Breda*.

*** *J. W I L L E M S*, Notaris te *Etten*, zal ten verzoeke van de Erfgenamen, van wijlen den Heere *F. D. VAN ERTRIJCK*, en Vrouwe *J. P. VAN ELSACKER*, in het Logement van *M. KOCK* te *Etten*, (Arrondissement *Breda*,) op 1 December 1840, des namiddags ten 3 ure, publiek veilen en op den 15 derzelfde maand, op hetzelfde uur, finaal verkoopen:

Eene spatieuse, wel doortimmerde H E E R E N H U I Z I N G E, bevattende onderscheidene B E N E D E N- en B O V E N K A M E R S, voorzien van alle gerieflijkheden, met K O E T S H U I S, S T A L L I N G, ruime S C H U U R, en met exquise V R U C H T-B O O M E N beplante T U I N; staande en gelegen op een gezellige stand in het Dorp te *Etten*, waarbij tevens ook behoort, eene wellingerigte H E E R E N W O N I N G, staande annex de bovengemelde, H U I Z I N G E, kadastraal bekend, sectie L. No. 243, 244, en 245 groot 15 Roeden 27 Ellen.

Mitsgaders ruim 35 Bunders Z A A I-W E I L A N D en S C H A A R B O S C H, gelegen onder *Etten*, *Oudenbosch*, *Sprundel* en *Hoeven*, al hetwelk in 37 koopen zal worden aangeboden.

Nader informatie te bekomen bij bovengenoemde Notaris.

Brevet d' Invention et de Perfectionnement. — Lampes mécaniques Perfectionnées.

LAMPES à REGULATEUR

prix fixes.

Mr. *C H A N C E* de *Paris* seul dépositaire des L A M P E S à R E G U L A T E U R en Hollande, a l'honneur d' informer le public, qu'il vient d' arriver en cette ville avec le plus brillant assortiment de LAMPES en tout genre.

Il invite les amateurs de belle lumière et de bonnes LAMPES, qui ne consument que la moitié de l'huile des Lampes ordinaires à visiter son Magazin chez Mr. *GOMMERS*, Oud-Keizershof à Bois-le-duc.

Il ne restera en cette ville que jusqu'au 15 Decembre, il y aura toujours des Lampes allumées.

*** *J. G. V E N H O R S T*, Logementhouder in Concordia te *Uden*, beveelt zijn Logement bij het reizend publiek aan, belovende eene prompte en civiele bediening.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Beurs van Amsterdam.

Heden, Dingsdag, 24 November 4½ Ure.

W. S. 2½ pCt. 50¾, $\frac{1}{16}$. Dito 5 pCt 98¼, $\frac{1}{16}$. Kansbilj. 21$\frac{1}{16}$. Synd. 4 pCt 87⅞. Handelm. 166, ¼, 166, ¼, ¼. O. I. 5 pCt. 94$\frac{1}{16}$. Ardoins 85 p. st. 21$\frac{1}{16}$, ⅞, ¼. Oude Russen 104½, Metalliek 104 103¾. Columb. 16¼, ⅞.

Ter Boek- en Courantdrukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.